

Szkolny Program Profilaktyki Szkoły Podstawowej nr 132 im. Sandora Petofiego w Warszawie Rok szkolny 2016/2017

Szkoła Podstawowa nr 132 im. Sandora Petofiego

Warszawa

„Pomóżmy dzieciom, by każde z nich stało się tym, kim stać się może” /J. Korczak/

Profilaktyka jest to ciągły proces chronienie człowieka w rozwoju przed zagrożeniami i reagowaniem na pojawiające się zagrożenia. Jej celem jest ochrona dziecka, ucznia, wychowanka przed zakłóceniami rozwoju, czyli przed podejmowaniem zachowań hamujących lub niszczących rozwój, określonych jako zachowania ryzykowne. Wszystkie zadania mają na celu wyposażenie młodego człowieka w umiejętności budowania dobrych relacji i pozytywnych więzi opartych na skutecznej komunikacji. Poza tym nieodzownym elementem działań profilaktycznych jest poznanie sposobów radzenia sobie w sytuacjach trudnych, wyrażania swoich potrzeb, emocji i opinii. Działania profilaktyczne wspierają pracę nad harmonijnym rozwojem osobowości i zdrowym stylem życia. Szkolny Program Profilaktyki zmierza do wsparcia młodzieży w konstruktywnym zaspokajaniu potrzeb rozwojowych. Jest to też proces przeciwdziałania czynnikom zagrażającym uczniom. Działania te odnoszą się do profilaktyki uniwersalnej i selektywnej. Szkolny program profilaktyki obejmuje profilaktykę uniwersalną, skoordynowaną z działaniami wychowawczymi, której adresatem jest całe środowisko szkolne oraz profilaktykę selektywną, skierowaną do uczniów o wyższym stopniu ryzyka dysfunkcyjności, pomagając im w jego redukcji. Powiązany jest ze statutem i program wychowawczym szkoły. Oparty został również o przepisy prawne i obejmuje całą społeczność szkolną tzn. uczniów, nauczycieli i rodziców. Jego realizacja spoczywa na pedagogu i wszystkich nauczycielach i wychowawcach, przy współpracy z rodzicami oraz specjalistami z Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej, jak i innymi instytucjami działającymi na rzecz dzieci i rodziny. Program profilaktyczny jest skonstruowany na cały okres pobytu ucznia w szkole. Wychowawca klasy, zgodnie z diagnozą i potrzebami zdecyduje, w jakim momencie pracy z młodzieżą będzie realizował określone treści programu.

PODSTAWY PRAWNE Szkolnego Programu Profilaktyki

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej - art. 72 ust.1: „Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę praw dziecka. Każdy ma prawo żądać od organów władzy publicznej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją.” Konwencja o Prawach Dziecka (przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989r)- Art. 3 pkt 1 „ We wszystkich działaniach dotyczących dzieci, podejmowanych przez publiczne lub prywatne instytucje opieki społecznej, sądy, władze administracyjne lub ciała ustawodawcze, sprawą nadrzędną będzie najlepsze zabezpieczenie interesów dziecka.”- Art. 19 pkt1 „ Państwa – Strony będą podejmowały wszelkie kroki w dziedzinie, administracyjnej, społecznej oraz wychowawczej dla ochrony dziecka przed wszelkimi formami przemocy fizycznej bądź psychicznej, krzywdy lub nadużyć, zaniedbania bądź niedbałego traktowania lub wyzysku, a w tym wykorzystywania w celach seksualnych dzieci pozostających pod opieką rodzica/ów/, opiekuna/ów prawnego/ych lub innej osoby sprawującej opiekę nad dzieckiem.”- Art.33 „ Państwa – Strony będą podejmowały wszelkie odpowiednie kroki, w tym środki

ustawodawcze, administracyjne, socjalne oraz środki w dziedzinie oświaty, w celu zapewnienia ochrony dzieci przed nielegalnym używaniem środków narkotycznych i substancji psychotropowych, zgodnie z ich zdefiniowaniem w odpowiednich umowach międzynarodowych, oraz w celu im zapobiegania wykorzystywaniu dzieci do nielegalnej produkcji tego typu substancji i handlu nimi.” Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 1996 r. Nr67, poz. 329 z późniejszymi zmianami) Rozporządzenie MEN z dnia 30.08.2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z r. 2012, poz. 977 z późniejszymi zmianami) Obwieszczenie MEN z dnia 18.12.2013 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie sposobu nauczania szkolnego oraz zakresu treści dotyczących wiedzy o życiu seksualnym człowieka, o zasadach świadomego i odpowiedzialnego rodzicielstwa, o wartości rodziny, życia w fazie prenatalnej oraz metodach i środkach świadomej prokreacji zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego (Dz.U. z 2014 r., poz. 395) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z r. 2015 poz. 1249) Program Ochrony Zdrowia Psychicznego Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych m. st. Warszawy

CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA

Środowisko w naszej szkole charakteryzuje:

- duża liczba rodzin niepełnych lub zrekonstruowanych
- dużo osób na zasiłkach dla bezrobotnych lub pracujących dorywczo
- rodziny dysfunkcyjne (10 Niebieskich Kart)
- duża liczba rodziców roszczeniowych
- zwiększa się liczba rodziców z wyższym wykształceniem

Instytucje mogące wspierać proces wychowawczy, z którymi szkoła pozostaje w systematycznym kontakcie, to

- :- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna nr 2,
- Straż Miejska,
- Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Wola,
- Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej,
- firmy szkoleniowe- Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia
- Urząd Miasta (realizacja zadań z Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii)
- .- Parafia Rzymsko – Katolicka,
- Straż Pożarna,
- Policja

SPOŁECZNOŚĆ SZKOŁY

Liczba uczniów naszej szkoły w klasach I-VI wynosi 391 (189 dziewczynek i 202 chłopców) a w oddziałach przedszkolnych - 69(33 dziewczynki i 36 chłopców)- stan na początku roku szkolnego 2016/2017. Zdecydowana większość uczniów mieszka w domach rodzinnych, 3 w rodzinie zastępczej. Część uczniów to obcokrajowcy (z Czeczenii -2,

Afganistanu - 1, Ukrainy - 2, Rosji - 1, Wietnamu -2, Nigerii - 2) Większość uczniów posiada rodzeństwo (jedno lub dwoje). Kadra dydaktyczna szkoły liczy 43 nauczycieli. Wszyscy nauczyciele mają ukończone studia wyższe w zakresie prowadzonych przedmiotów. 2 nauczycieli pracuje na część etatu. 23 nauczycieli jest dyplomowanych, 4 mianowanych, 9 kontraktowych, 7 osób to nauczyciele - stażyści. Nauczyciele specjaliści to pedagog szkolny (zatrudniony w pełnym wymiarze godzin), logopeda (pełen etat) oraz terapeuta pedagogiczny (zatrudniony w niepełnym wymiarze godzin - 17/25). Personel pomocniczy szkoły, to 10 pań woźnych (2 na 1/2 etatu), 3 panów dozorców, 1 konserwator na 3/4 etatu oraz sekretarka i kierownik gospodarczy. Dyrektor sprawuje funkcję od 5 lat, wicedyrektor od 2.

W Szkolnym Programie Wychowania znajdują się następujące zapisy, do których odwołuje się Szkolny Program Profilaktyki:

CELE OGÓLNE

Kształtowanie poprawnych relacji z rówieśnikami i innymi ludźmi. Pozytywne postrzeganie siebie. Dbanie o zdrowie i bezpieczeństwo swoje i innych. Współpraca z rodzicami, środowiskiem lokalnym i placówkami wspomagającymi szkołę. Wspieranie uczniów z deficytami rozwojowymi i trudnościami w nauce oraz rozwijanie zainteresowań uczniów zdolnych. Propagowanie czytelnictwa jako ważnego elementu samorozwoju. Część uczniów ma trudności z prawidłowymi relacjami z rówieśnikami. Trudności te wynikają z a) braku umiejętności panowania nad emocjami b) braku umiejętności wyrażania swoich potrzeb w akceptowalny społecznie sposób c) wadliwych wzorców rówieśniczych nasyconych agresją i przemocą, a u części uczniów także wadliwych wzorców rodzinnych, d) negatywnych wzorców medialnych, promujących przemoc (gry komputerowe) oraz ukazujących powierzchowny styl życia (liczy się przyjemność a nie drugi człowiek). Duża grupa uczniów ma problemy edukacyjne, wynikające z różnorodnych deficytów rozwojowych (55 opinii psychologicznych i 2 orzeczenia) oraz zaniedbań środowiskowych.

OBJAWY ZAPOTRZEBOWANIA NA PROFILAKTYKĘ Około 20% ocen to oceny dopuszczające i dostateczne. Istnieje duża grupa uczniów wymagających stałej pomocy w nauce. Inne problemy zgłaszane przez nauczycieli, rodziców jak i reprezentantów społeczności spoza szkoły, to m.in.: lekceważenie obowiązków szkolnych (w tym: spóźnienia i brak prac domowych) agresja fizyczna i słowna, przemoc psychiczna (ośmieszanie, zaczepki, izolowanie, cyberprzemoc, itp.) zaabsorbowanie komputerami Internetem wulgaryzacja języka widoczna w środkach komunikacji publicznej, jak i na przerwach braki w kulturze osobistej (aroganckie i niestosowne zachowania w stosunku do rówieśników i dorosłych) palenie papierosów poza szkołą (szczególnie elektronicznych) niewystarczająca dbałość o higienę osobistą i higienę otoczenia brak szacunku dla cudzej własności niska motywacja do nauki

TEORIE WYJAŚNIAJĄCE PRZYCZYNY OBJAWÓW

Trudności uczniów mających oceny dopuszczające i dostateczne, którzy wymagają stałej pomocy w nauce, mają różnorodne uwarunkowania. Możemy podzielić je na:

a) społeczne, b) szkolne, c) wynikające z cech osobowościowych, d) wynikające z cech fizycznych ucznia. Czynnikiem warunkującym wyniki pracy dydaktycznej, jest niewątpliwie sam uczeń. Jednak dużą rolę odgrywają również czynniki takie jak: stan zdrowia, zdolności, umiejętności czy ogólny rozwój, na który składają się dotychczasowe doświadczenia, wiedza posiadana przez ucznia, cechy charakteru, aktywność, poziom samodzielności i dążenia do celu, zainteresowania, zamiłowania oraz tendencje samokształceniowe. Ważny jest również aktualny okres rozwoju ucznia. Dodatkowo ogromny wpływ na ewentualne niepowodzenia szkolne mają tutaj wszelkie zakłócenia w rozwoju psychofizycznym ucznia.

Kolejnym poruszonym zagadnieniem jest lekceważenie obowiązków szkolnych. W tym uwzględnia się szczególnie: spóźnienia oraz nieodrabianie prac domowych. Nietrudno zauważyć, że niepunktualność uczniów często jest wynikiem niefrasobliwości rodziców. Spóźnienia uczniów uwarunkowane są również względami osobowościowymi nauczycieli, bądź też czynnikami sytuacyjnymi występującymi w szkole. Najczęściej zdarza się uczniom spóźniać się na te lekcje, które prowadzone są przez nauczycieli nie lubianych przez nich i tworzących atmosferę lęku i strachu podczas odpytywania. Zasadniczą przyczyną spóźnień, co potwierdzają badania, jest brak pracy domowej (49,2%). Drugą przyczyną spóźnień jest lęk i strach przed odpytującym ich nauczycielem (37,8%). Następną kwestią jest agresja fizyczna i słowna oraz przemoc psychiczna taka jak: ośmieszanie, zaczepki, izolowanie, cyberprzemoc itp. Agresja może być wyrażona słownie lub fizycznie. Agresja słowna przejawia się w postaci odrzucenia (społeczna izolacja i wykluczenie z grupy) lub groźby. Agresja słowna najczęściej wyrażana jest poprzez ośmieszanie, uszczypliwość, kpiny. Natomiast agresja fizyczna wyrażona jest w postaci otwartej napaści na drugą osobę lub zniszczenie czyjejś własności. Dzielimy ją na dwie kategorie: a) instrumentalną (np. agresor chce zdobyć cel -> odbiera pieniądze młodszemu uczniowi) b) emocjonalną (np. agresor atakuje innego ucznia -> ze względu na odmienne poglądy) Coraz częściej mówi się o narastającym problemie agresji wśród dzieci i młodzieży. Dlaczego następuje wzrost ataków przemocy? Duży wpływ stanowi rodzina i osłabienie jej roli wychowawczej oraz nieodpowiednie środowisko wychowawcze. Dziecko, często od najmłodszych lat jest świadkiem przemocy, gdyż jest ona obecna na każdym kroku: w rodzinie, na ulicy, w mediach. Dziecko widząc takie zachowanie, naśladuje je, wypróbuje na rówieśnikach, zwierzętach, zabawkach, przedmiotach, nawet na osobach dorosłych. Nierzadko także dzieci są ofiarami przemocy. Dodatkowym aspektem są niezaspokojone potrzeby fizyczne i psychiczne, których skutki to: brak poczucia bezpieczeństwa, niedowartościowanie, odrzucenie przez rodzinę, szkołę, grupę. Filmy, gry komputerowe przepełnione są przemocą, zabijaniem i umieraniem. Dorosły człowiek wie, że to fikcja stworzona dla rozrywki, ale małe dziecko nie rozróżnia fikcji od rzeczywistości, a starsze może mieć z tym trudności. Tym bardziej, że w telewizji przeplata się przemoc rzeczywista (wiadomości, reportaże) z przemocą fikcyjną (filmy). Wszystkie te wizualne środki przekazu pokazując „bohaterów” stosujących przemoc, zwyciężających innych i zyskujących za to uznanie, wywierają znaczący wpływ na zachowania dzieci i młodzieży. Zaczynają więc naśladować negatywne zachowania i w rozwiązywaniu swoich problemów stosują przemoc. Jeżeli na drodze przemocy uda im się zrealizować cele, z pewnością będą starali się robić to zawsze. Zapracować na coś wartościowego jest trudno, ale ukraść lub zabrać słabszemu jest znacznie łatwiej. Do czynników wyzwalających agresję należą: poniżające komentarze, ironizowanie, niezauważanie wysiłku, dobrej woli oraz sukcesów dziecka, pouczenie i poganianie, dyrektywność poleceń, obwinianie i zawstydzanie, bycie przez nauczyciela zawsze „góram”, niesprawiedliwe ocenianie i traktowanie, niezrozumienie potrzeb dzieci i mechanizmów

ich zachowania. Bardzo często agresja jest przedstawiana jako wzór zachowania. Szacunek należy się tylko silniejszemu. W szkole uczniowie na swoje ofiary często wybierają młodszych i słabszych fizycznie kolegów. Grożą pobiciem, ściągają haracze. Ofiary są zastraszane i nie mają odwagi szukać pomocy. Co wskazuje na to, że dzieci są ofiarą? Są przezywane, wyśmiewane, ośmieszane, straszone, poniżane, zmuszane do posłuszeństwa, obwiniane. Są nieakceptowane przez innych, co powoduje często niskie poczucie własnej wartości. Zaczynają myśleć o sobie, że są nieatrakcyjne i "do niczego", wtedy wycofują się z kontaktów z innymi. Wstydzą się, że są sprowadzane do roli ofiary, są z tego powodu nieszczęśliwe i załamane. W desperacki sposób pragną zdobyć akceptację agresorów (np. kradną dla nich pieniądze lub inne wartościowe rzeczy z domu). Mają nieoczekiwane zmiany nastrojów – irytacja i nagłe wybuchy. Nagle zaczynają nie lubić szkoły i unikają chodzenia do niej. Spóźniają się do szkoły, w szkole trzymają się blisko nauczycieli lub innych dorosłych. Tracą zainteresowanie nauką i dostają coraz gorsze oceny, mają kłopoty z pamięcią. Często skarżą się na bóle głowy, brzucha, nie mają apetytu. Mają trudności z zabieraniem głosu w klasie i sprawiają wrażenie niespokojnych i niepewnych siebie. Mają siniaki, rany, zadrapania, okaleczenia, podarte ubranie, zniszczone osobiste rzeczy, czego nie można wytłumaczyć w racjonalny sposób, a co oznacza, że powstały w wyniku fizycznych na nich napadów. Co wskazuje, że mamy do czynienia z agresorami? Z reguły mają pozytywny obraz siebie. Dokuczają (systematycznie), wyśmiewają, ośmieszają, przezywają, robią sobie żarty – bijąc, popychając, kopiąc – głównie swoją agresję kierują do słabszych i bezbronnych. Mają potrzebę dominacji wobec innych, chcą ich podporządkować sobie, używając groźby lub kary. Charakteryzują się niską tolerancją frustracji, łatwo popadają w gniew, są impulsywni. Nie umieją poradzić sobie trudnościami i przeciwnościami. Trudno jest im stosować się do ogólnie przyjętych reguł. Generalnie są nastawieni na "nie". Potrafią też być agresywni w stosunku do dorosłych. Są zadowoleni z własnych zachowań, bez poczucia wstydu i winy. Mają łatwy kontakt z otoczeniem. Umieją się wybronić w trudnej sytuacji – mają na wszystko odpowiedź. Są biegli w udawaniu. Dość wcześnie prezentują zachowania antyspołeczne, takie jak: kradzieże, wandalizm, picie alkoholu. Poszukiwanie konstruktywnych odpowiedzi na pytanie: "Jak radzić sobie z rosnącą agresją i przemocą wśród dzieci i młodzieży oraz jak jej zapobiegać?" ma swoje uzasadnienie. Aby eliminować zachowania agresywne, należy stosować system kar i nagród. Kara ma na celu zahamowanie występowania zachowań agresywnych, nagroda ma wzmacniać aprobowane społecznie sposoby realizacji celu. Wiemy, że przemoc powodowana jest wieloma czynnikami. Zawsze musimy reagować na agresję. Agresor musi dostawać za każdym razem od nas informację, że jego zachowanie jest naganne i musi odczuć konsekwencje swoich działań. Zniszczyłeś coś – musisz odkupić (dołożyć z kieszonkowego, pójść do sklepu, itp. w zależności od realnych możliwości, muszę rozmawiać z rodzicami pobitego przez ciebie chłopca – pójdziesz do nich ze mną itp.) W walce z przemocą musimy dostarczyć młodzieży przekonujące dowody na to, że można wierzyć w siłę pokoju, że nastawienie pokojowe młodych ludzi nie świadczy o ich tchórzostwie, że jest bardzo duża różnica między uleganiem przemocy, a przeciwstawianiem się jej pokojowo. Musimy pokazywać, że pokojowe sposoby mogą dać nam również możliwość zwycięstwa i że nawet kiedy przeciwnik używa przemocy, to nie można odpowiadać przemocą. Ważne jest także budowanie bliskich relacji nauczyciel – uczeń. Wychowawcy powinni sami prowadzić zajęcia integracyjne w swojej klasie, a przynajmniej w nich uczestniczyć. Jest to okazja, żeby zaprezentować się jako człowiek – z wadami i zaletami. Warto także utrzymywać kontakt poza klasą, rozmawiać z nimi indywidualnie, szczególnie z uczniami nastrożającymi trudności. Uczeń może zachowywać się w klasie agresywnie, żeby popisać się przed kolegami. Rozmawiając z

nauczycielem sam na sam, zachowuje się mniej wojowniczo i jest skłonny do normalnej rozmowy. Także mówienie indywidualnie uczniowi rzeczy przykrych nie poniża go w oczach klasy i wtedy jest bardziej skłonny do przyjęcia oraz przemyślenia uwag zgłaszanych pod jego adresem. Niezwykle ważnym zadaniem wychowawców klas jest wspólne ustalenie z wszystkimi uczniami kilku prostych reguł postępowania. Ogólne zasady współżycia społecznego określa regulamin szkolny, jednak normy ustalane w klasie mają konkretny cel – ograniczenie agresji w formie bezpośredniej i pośredniej, a zwłaszcza prześladowania jednego ucznia przez grupę. Reguły należy sformułować możliwie konkretnie i precyzyjnie. Normy narzucone przez nauczyciela wzbudzają częściej opór i sprzeciw ze strony uczniów. Nauczyciele muszą się wzajemnie wspierać i rozmawiać o swoich problemach. Wskazane jest organizowanie spotkań nauczycieli, na których omawia się trudne przypadki, podejmuje się wspólnie decyzje dotyczące sposobu postępowania, a następnie solidnie je realizuje. Ważny jest też przykład, jaki dajemy młodzieży. Zgodność tego, co głosimy z tym, co czynimy, jest podstawą budowania autorytetu nauczyciela. Jako nauczyciele musimy sobie zdawać sprawę, że swoim zachowaniem modelujemy zachowanie młodzieży, bo zachowania agresywne są naśladowane szybciej niż zachowania neutralne. Nadmierne korzystanie z Internetu staje się dziś niezwykle poważnym problemem społecznym. Obecnie z Internetu przynajmniej raz w tygodniu korzysta w Polsce aż 98 proc. dzieci w wieku 9-16 lat. Większość z nich zagląda do sieci codziennie lub prawie codziennie. Z ostatniego badania EU Kids Online przeprowadzonego wśród dzieci z 25 państw Europy wynika, że niedojadanie lub niedosypianie z powodu surfowania po sieci deklaruje prawie 20 proc. polskich nastolatków. Ponad 30 proc. z nich odczuwa dyskomfort, kiedy nie ma dostępu do sieci, a 35 proc. przyznaje, że Internet ma niekorzystny wpływ na ich relacje z rodziną lub przyjaciółmi. Nadmierne korzystanie z Internetu przez dzieci ma również ogromny wpływ na ich rozwój emocjonalny. Psychologowie od kilku lat wskazują na uzależnienie od silnych emocji, jakie niesie Internet, w tym przede wszystkim od tempa, w jakim toczą się gry komputerowe i towarzyszącej im adrenaliny. Objawy uzależnienia dziecka od Internetu: problemy z koncentracją, senność, gorsze wyniki w nauce, zaniedbywanie obowiązków, pogorszenie relacji ze znajomymi, rezygnacja z dawnych zainteresowań na rzecz Internetu - mogą to być poważne oznaki, że dziecko przestaje kontrolować czas spędzany w sieci. Trzeba mu się wtedy uważnie przyjrzeć i zacząć sprawdzać ile czasu spędza w sieci. Dlaczego niektóre dzieci uzależniają się od Internetu? Dużą rolę odgrywają tu czynniki społeczne i rodzinne oraz osobowość dziecka. Na uzależnienie od Internetu bardziej narażone są dzieci nieśmiałe i nadmiernie wrażliwe, niepewne siebie i z niską samooceną oraz nieumiejące konstruktywnie poradzić sobie ze stresem. W sieci mogą tworzyć swój sztuczny wizerunek i udawać. Mogą też w każdej chwili wycofać się z kontaktów. Nie muszą konfrontować się z sytuacjami, które je przerastają. Redukują w ten sposób lęk i napięcie, ale też uciekają od prawdziwego życia i są coraz bardziej bezbronni w „realu”. Częstym powodem ucieczki w świat wirtualny są niepowodzenia w szkole, odrzucenie przez rówieśników, a także konflikty w rodzinie. Wyzwolenie dziecka od uzależnienia od Internetu wymaga poradzenia sobie ze wszystkimi problemami, które skłoniły dziecko do ucieczki do sieci. Niepokojącym zjawiskiem, nasilającym się wśród młodzieży jest wulgaryzacja języka. Chłopcy i dziewczęta używają wulgaryzmów, słów obscenicznych i obelżywych już nie tylko w kontaktach w grupie koleżeńskej, ale czasami nawet w obecności nauczyciela lub w bezpośrednich zwrotach do niego. Agresja słowna ucznia bywa niekiedy reakcją na poniżające go w oczach kolegów, wyrażenia obraźliwe i pogardliwe używane przez nauczyciela. Wulgaryzacja języka młodzieży jest przejawem obniżania się poziomu współżycia międzyludzkiego w rodzinie i społeczeństwie. Wszystko to powoduje, że

poziom kultury języka w szkole stale się obniża. Wulgaryzmy stają się podstawowym składnikiem języka młodzieżowego, „dzięki” nim można wyrazić większość uczuć i można zastąpić niejedno słowo. Wulgaryzmy są ulubioną formą podkreślenia ważności, zabawności czy dramaturgii wielu sytuacji. Niekiedy słowa te służą również jako oznaka przynależności do danej grupy, przez którą są uznane za „modne”. Wulgaryzmy powtarzane są w każdym zdaniu po kilkanaście razy, służąc jako przecinek i kropka. Można nimi zastąpić prawie każdy wyraz i używać ich w odniesieniu do każdej sytuacji. Przez pospolitość tych słów i częstość ich używania przestajemy zwracać na nie uwagę, a osoby je wypowiadające nawet nie wiedzą jak natarczywie to robią.

Kolejne zagadnienie, to kultura osobista, czyli pojęcie niezwykle wszechstronne; różnie odbierane przez ludzi. Jednakże, zgodnie z pojęciem encyklopedycznym, jest to: „zachowanie człowieka względem innych. To nie tylko szacunek do starszych, ale także umiejętność zachowywania się przy stole czy odpowiednie wyrażanie się”. W obecnych czasach, można coraz częściej dostrzec, iż nienaganne zachowanie stopniowo zanika. W szczególności, brak owej kultury dominuje wśród najmłodszego pokolenia. Brak kultury osobistej młodego pokolenia można dostrzec w każdym aspekcie życia codziennego. Wielu osobom mogłoby się wydawać, że szkoła jest miejscem bezpiecznym dla uczniów, zaś nauczyciele przekazują im własną wiedzę oraz starają się wychować ich na kulturalnych i życzliwych młodych ludzi. Jednakże, nastolatki coraz częściej dopuszczają się haniebnych czynów, szczególnie na korytarzach szkolnych oraz w toaletach w czasie przerw między lekcjami. Niektórzy, zwłaszcza oporni uczniowie, nie wykorzystują owej przerwy w należyty sposób, tj. w celu zjedzenia drugiego śniadania, skorzystania z ubikacji, porozmawiania z kolegami, czy też powtórzenia materiału przed sprawdzianem. Zamiast tego, biegają po korytarzach, palą papierosy nawet w toalecie, denerwują i „prześladują” tych, którzy lepiej się uczą od nich i są grzeczni. Nie traktują oni placówki szkolnej jako instytucji państwowej, nie szanują budynku i wspólnego mienia. Poza tym, można dostrzec stosowanie przemocy wobec uczniów bardziej nieśmiały, którzy sprawiają wrażenie bezsilnych i bezbronnych. Przede wszystkim zaś, brak wspomnianej już kultury przejawia się w braku szacunku wobec członków rodziny, głównie wobec rodziców, dziadków. Można zauważyć, że młodemu pokoleniu trudniej jest porozumieć się z rodzicami, czy zawrzeć z nimi jakiś kompromis; często mówią o nich: „stary; stara”. Nawet podczas wspólnego, rodzinnego obiadu, młodzież zapomina o stosowaniu pewnych zasad, które dobrze świadczą o naszej kulturze. Co spowodowało, że młode pokolenie zostało praktycznie pozbawione kultury osobistej? Główną przyczyną tegoż zjawiska jest brak reakcji ze strony rodziców, którzy są zwykle zabiegani, zapracowani i nie mają dużo wolnego czasu, który mogliby spędzić z dziećmi. Opiekunowie poświęcają im zbyt mało uwagi; zwykle niezbyt dobrze znają kolegów, z którymi ich pociechy się spotykają. Po drugie, współczesny obraz dzieciństwa wygląda nieco inaczej, niż jeszcze kilka lat temu. Otóż, gdy zapytamy młodzież, co najczęściej robi w wolnym czasie? W odpowiedzi usłyszymy, że gra w gry komputerowe lub ogląda filmiki na znanej stronie internetowej; natomiast nie przepada on za uprawianiem sportu, czy za zabawą na świeżym powietrzu ze swoimi rówieśnikami. Obecnie, Internet stanowi już nie tylko źródło powszechnego dostępu do wszelkich informacji, lecz jest także wykorzystywany jako metoda wychowawcza. Dlatego, że po włączeniu komputera, dziecko zajmuje się samym sobą, co zdaniem rodziców, odciąża ich od rodzinnego obowiązku, jakim jest wspólna zabawa. Należy jednak pamiętać, że zbyt częste granie w takie gry, zwłaszcza w różnego rodzaju strzelanki, które są pełne przemocy, powoduje, iż dzieciaki zaczynają również używać siły fizycznej w rzeczywistości, ponieważ myślą, iż jest to naturalne i normalne oraz akceptowane zachowanie przez społeczeństwo.

Następny problem, który dotyczy młodzieży szkolnej to palenie papierosów. Przyczyny rozpoczęcia palenia papierosów wśród młodzieży są różne. U młodocianych podstawowym bodźcem jest wrodzona ciekawość i chęć naśladowania dorosłych oraz potrzeba imponowania rówieśnikom, w tym głównie koleżankom. Młody człowiek pragnie również w ten sposób dowieść samemu sobie dojrzałości i odwagi decyzji. Najczęściej pierwszy papieros jest zapalany na skutek zachęty i namowy rówieśników, a także z powodu złego przykładu starszych z najbliższego otoczenia. Młodzi ludzie, co dotyczy też ludzi w wieku dojrzałym, zaczynają palić, aby nie odróżnić się od otoczenia, łatwiej nawiązać kontakty towarzyskie, kiedy są zdenerwowani, mają zmartwienia, są zmęczeni, czasem dla uśmierzenia bólu, głodu lub łatwiejszego zaśnięcia. Przyzwyczajenie do palenia tytoniu występuje po pokonaniu naturalnej wrażliwości organizmu na toksyczne działanie przede wszystkim nikotyny. Młodzi ludzie, którzy zaczynają palić reagują zazwyczaj bólami i zawrotami głowy, nudnościami, wymiotami, zaburzeniami czynności serca, a nawet wystąpieniem drgawek i utratą przytomności.. Palenie jest klasyczną „chorobą dziecięcą”, której bardzo trudno się pozbyć. Zostało naukowo stwierdzone, że nałóg palenia w przypadku większości palaczy ma swój początek w dzieciństwie lub w okresie dorastania i jest bardzo duże prawdopodobieństwo, że osoba, która do dwudziestego roku życia nie rozpoczęła palić, z reguły nie będzie palić w przyszłości. Młodzi ludzie zaczynają palić, ponieważ chcą sprawiać wrażenie starszych, gotowych do podejmowania ryzyka, pragnących być akceptowanymi przez rówieśników, mają potrzebę okazywania buntowniczości i niezależności, uważają palenie za relaksujące i budzące zaufanie otoczenia.

Kolejny aspekt to brak szacunku dla cudzej własności. Z punktu widzenia psychologicznego i socjologicznego można dostrzec pewne podobieństwo między czynnikami wyzwalającymi kłamstwo i kradzież. Motywy kłamstwa, oszustwa i kradzieży są często bardzo podobne. Dziecko kłamie, kłamstwo prowadzi do oszustwa, a oszustwo może dać korzyści materialne. Kradzież to zabranie cudzego mienia w celu przywłaszczenia. Ocena przedmiotu kradzieży jest względna. Dziecko ocenia inaczej niż dorośli i jeżeli przyzwyczai się do zabierania drobnych rzeczy, które dla niego mają dużą subiektywną wartość, łatwo to może przenieść później na rzeczy o znacznej wartości obiektywnej.. Kradzież może być wyrazem protestu w stosunku do odczuwanego braku materialnego lub poczucia zaniedbania i poniżenia. Nie można jednak nazwać złodziejem dziecko, które ukradło raz, bo skłoniła go do tego silnie odczuwana doraźna potrzeba lub pragnienie, nawet jeśli to był przedmiot o nieblahej wartości. Złodziejem jest ten, kto nawet drobne i małej wartości rzeczy kradnie z przyzwyczajenia, a więc czyni to wielokrotnie, żeby zwiększyć swój stan posiadania.

Często spotykanym problemem wśród uczniów jest niska motywacja do nauki. Motywacja do uczenia się definiowana jest jako znaczenie i wartość nauki dla danego człowieka, jaką ów człowiek jej przypisuje, i charakteryzowana przez długoterminowe zaangażowanie się w proces uczenia się. Wszyscy przychodzimy na świat z wrodzoną ciekawością badacza i potrzebą udoskonalania. Każde dziecko ma wrodzone pragnienie zdobywania wiedzy. Dzieci idą do szkoły podekscytowane. Cieszą się, że nauczą się czytać i pisać, że będą poznawać świat. Badania wykazały, że zamiłowanie do nauki u dzieci obniża się stale od trzeciej do ostatniej klasy szkoły podstawowej. Początkowo naukę postrzegają jako ekscytującą szansę rozwoju, która pobudza ich do działania. Z czasem nauka staje się dla nich mozolną pracą, przestaje im sprawiać przyjemność. Często słyszymy, że „dziecko źle się uczy, bo nie ma motywacji do nauki”, „nie radzi sobie z nauką, bo ma słabą motywację”. Z brakiem motywacji, łączy się potocznie – lenistwo, brak chęci do wysiłku i działania. Łatwo postawić taką „diagnozę”, która zwalnia nas z odpowiedzialności i

podjęcia działań na rzecz rozwijania motywacji, którą rodzice i nauczyciele mogą kształtować u dzieci i młodzieży. W znacznej części motywacja jest wyuczalna, podlega wychowaniu. Często określana jest jako ambicja. Równocześnie warto mieć świadomość tego, jak łatwo motywacja może być także osłabiana lub wręcz hamowana. Według dr Tomasza Biernata motywację do nauki mogą ograniczać:

1. Brak niezbędnej energii potrzebnej do nauki. Kiedy dziecko nie otrzymuje odpowiedniej stymulacji do nauki, nie jest właściwie pobudzane do pracy szkolnej (np. motywację obniża słabe zainteresowanie rodziców nauką dziecka), jego zapał do nauki spada. Powodem tego może być też brak wiary w dziecko i komunikaty typu: „z ciebie nic nie będzie”. Na niską motywację ma też silny wpływ zła atmosfera w domu, słaby kontakt z dzieckiem, kłótnie, konflikty itp.
2. Brak celów. Postawienie sobie celów jest konieczne do tego, aby osiągnąć sukces (czymkolwiek on dla nas jest). Prawdłowo wyznaczone cele i kierunki działania podnoszą motywację do ich realizacji. Motywację mogą blokować zbyt wygórowane cele przerastające możliwości dziecka. Ważne jest dostosowanie zadań do możliwości dziecka. Stawianie sobie za cel wyników może powodować stres. Im bardziej dziecko martwi się tym, aby „sprawiać wrażenie mądrego”, tym mniej uwagi poświęca rzeczywistemu stawianiu się mądrzejszym.
3. Brak określonych i usystematyzowanych działań. Jeśli dziecko nie posiada odpowiednio zorganizowanego miejsca do nauki, harmonogramu dnia, jego motywacja może być osłabiona.
4. Brak konsekwencji i wytrwałości. Motywowanie do nauki to codzienny, trudny obowiązek nie tylko nauczycieli, którzy mają pod opieką całą „gromadkę” dzieci, ale przede wszystkim obowiązek rodziców. Często są oni zapracowani i przemęczeni, przez co nie są w stanie dopilnować dzieci w nauce. Motywację do nauki osłabiają także: niewłaściwe stosunki między nauczycielem i dzieckiem, nieprawidłowe funkcjonowanie dziecka w klasie, negatywny wpływ grup rówieśniczych.

ZAŁOŻENIA I PRZEBIEG DIAGNOZY Podstawy Diagnozę zapotrzebowania na profilaktykę przeprowadzono w formie ankiet oraz obserwacji i wywiadów z nauczycielami i wychowawcami. Dobór grupy. Badaniu ankietowemu poddano jedną klasę z danego poziomu nauczania wytypowaną losowo. Podobnie postąpiono z rodzicami. Wszyscy nauczyciele wzięli udział w badaniu. Narzędzia badawcze Do przeprowadzenia badań wykorzystano ankietę, które zostały opracowane przez szkolny zespół specjalistów.

ANKIETA „BEZPIECZNA SZKOŁA” - V 2014 Nasi uczniowie w szkole przeważnie czują się bezpiecznie (42,5%), poprzednio w 2012 - 54,55% , część zawsze – 30% (poprzednio 24,2%) a tylko 17,5% czasami. Ponad połowa jednak – 57,5% (poprzednio 62,12) była na terenie szkoły ofiarą przezywania, 12,5% bicia (wcześniej - 33,33%), tyle samo zastraszania i grożenia (poprzednio - 21,2%). Ogólnie sytuacja nieco się poprawiła. Uczniowie w szkole najbardziej boją się nauczycieli (17,5%) i rówieśników – 15% (wcześniej – aż 53%). Największe zagrożenie czują na przerwach – 45% (66,67% wcześniej). Ponad połowa – 55% była świadkiem stosowania przemocy w szkole (poprzednio 65,15%) , co dziesiąta przyznaje się do jej stosowania wobec innych (wcześniej prawie co trzecia - 28,8%). Uczniowie różnie reagują na przemoc im okazywaną. Większość z nich broni się (42,5%), część mówi dorosłym – 45 % (wcześniej - 34,8%), reszta ucieka – 30% (16,7%) lub wzywa pomocy- 12,5% (10,6%). Widać, że

uczniowie mają większe zaufanie do dorosłych i łatwo nie dają się prowokować. Gdy widzą, że ktoś inny jest krzywdzony najczęściej stają w jego obronie – 55% (poprzednio - 39,4%) lub mówią dorosłym – 50% (poprzednio - 43,9%). Według uczniów największy wpływ na stosowanie przemocy mają telewizja (77,5 %), zachowanie kolegów (70 %), lub zachowanie dorosłych (52,5 %), mniejszy - przykład rodziny- 35% (poprzednio - 66,7%) Uczniowie w szkole najczęściej spotkali się z pogrózkami i wulgarnymi wyzwiskami – 75% (poprzednio - 71,2%) oraz kradzieżami – 23% (poprzednio tylko - 15,2%). WNIOSKI- zwrócenie szczególnej uwagi na słownictwo uczniów- reagowanie na najmniejsze przejawy agresji- zwrócenie szczególnej uwagi na kradzieże i natychmiastowe reagowanie na tego rodzaju incydenty- konsekwentne postępowanie wszystkich nauczycieli i wychowawców wobec sprawców przemocy- informowanie na bieżąco rodziców o zachowaniu ich dzieci

KLIMAT SZKOŁY – ANKIETA DLA UCZNIÓW (XI 2015) Większość uczniów (77,36%) nie zmieniliby szkoły na inną, ale dwa lata temu odsetek ten wynosił 93,65%. Szczególnie wiele przyjemności sprawiają im takie przedmioty jak wychowanie fizyczne, j, polski i przyroda (poprzednio była jeszcze informatyka, j. angielski i matematyka). Natomiast jako nieprzyjemne wymieniają muzykę. 52,8% uczniów uważa, że w szkole jest zbyt dużo zakazów (poprzednio – 63,5%). Część z nich twierdzi, że nie docierają do nich ważne informacje (56,6% - poprzednio – 44,4%), czyli obieg informacji jeszcze się pogorszył. 39,9% (poprzednio 34,9%) uczniów twierdzi, że nauczyciele nie mają dla nich czasu , a prawie co trzecia osoba uważa, że nauczyciele są zbyt poważni i surowi. Większość - 69,8% (poprzednio 76,2%) dobrze ocenia nastrój nauczycieli, gdyż uważają, że przeważnie są oni w dobrym humorze. 75,47% uczniów chciałoby mieć więcej imprez szkolnych. Najbardziej przeszkadza im to, że mają za mało w-f, niemili koledzy, obawa, że im coś ukradną a także brudne toalety i hałas na korytarzach.

KLIMAT SZKOŁY – ANKIETA DLA RODZICÓW (XI 2015) Rodzice uważają, że większość nauczycieli dobrze uczy - 93% i stawia sprawiedliwe oceny - 86%. W czasie wizyt w szkole mają łatwy dostęp do informacji - 86%, szkoła nie ma też w stosunku do nich wygórowanych wymagań finansowych – 89%. Szkoła nie stosuje zbyt dużo rygorów i nadmiernie nie ogranicza swobody uczniów – uważa tak 97% rodziców. Według niektórych rodziców szkoła powinna zwrócić szczególną uwagę na- większą kontrolę podczas przerw- organizację dodatkowych zajęć sportowych i pozalekcyjnych - lżejsze plecaki

ANKIETA DLA UCZNIÓW- WYNIKI- V 2016 Czy w szkole przestrzegane są zasady zachowania i podejmowane są efektywne działania profilaktyczne? 90% uczniów uważa, że w naszej szkole nie zawsze panuje miła atmosfera i aż 95%, że tylko niektórzy uczniowie odnoszą się do siebie życzliwie. Od początku roku szkolnego według 14,6% ankietowanych zachowanie uczniów poprawiło się, natomiast według 78% - nie zmieniło się. Prawie połowa uważa, że nauczyciele podejmują odpowiednie działania wobec uczniów sprawiających trudności wychowawcze, ale jednocześnie prawie taka sama liczba twierdzi, że nie wszyscy nauczyciele to robią. Prawie wszyscy uczniowie (97,6%) znają kryteria ocen z zachowania. Dla 78% są one jasne i zrozumiałe, 63,66% stara się sprostać jak największej liczbie wymogów a tylko 12,2% uważa, że znajomość kryteriów nie ma wpływu na ich zachowanie.

Większość uczniów nie zmieniałaby szkoły na inną, jednak widoczna jest tu tendencja spadkowa, gdyż w poprzednich latach ich odsetek był nieznacznie wyższy. Do grupy ulubionych przedmiotów szkolnych należą lekcje wychowania fizycznego, przyrody oraz języka polskiego. Grupa ta pomniejszona została o informatykę, język angielski i matematykę, które również należały do ulubionych przedmiotów w latach ubiegłych. Badania wykazały, że nastąpiło obniżenie poziomu przepływu informacji, niektórzy uczniowie twierdzą, że nie docierają do nich ważne informacje. Obniżyła się liczba

uczniów, którzy twierdzą, że w szkole jest zbyt wiele zakazów, ale jednocześnie nastąpił wzrost liczby uczniów, narzekających na to, iż nauczyciele nie mają dla nich czasu i często są w złym humorze. Nastąpiło zmniejszenie poczucia bezpieczeństwa wśród uczniów w porównaniu z latami ubiegłymi. Zwiększyła się liczba dzieci, które były na terenie szkoły przezywane, ale jednocześnie spadł odsetek dzieci, które były ofiarami agresji fizycznej, zastraszania i grożenia. Mniej uczniów czuje zagrożenie płynące od swoich rówieśników, nadal najmniej bezpieczne są dla nich przerwy, choć widoczna jest tu poprawa. Nastąpił też spadek liczby uczniów będących świadkami przemocy w szkole oraz liczby uczniów przyznających się do jej stosowania. Zauważalny jest pozytywny trend w reakcji na przemoc. Utrzymuje się nadal duża liczba dzieci, broniących się samodzielnie, ale zwiększyła się liczba dzieci szukających pomocy u dorosłych. Będąc świadkami przemocy większa niż w poprzednich latach liczba dzieci staje w obronie ofiary i alarmuje dorosłych. Niestety na terenie szkoły wzrosła liczba kradzieży.

Najważniejszym problemem jest agresja słowna i fizyczna. Zalecenia: Uczniowie powinni wiedzieć i rozumieć

- co to jest agresja i przemoc
 - że każdy jest odpowiedzialny za własne zdrowie i dobre samopoczucie
 - że każdy jest inny, niepowtarzalny i wartościowy
 - że działania jednej osoby wpływają na działania drugiej osoby
 - przeciwstawiać się wszystkiemu co może spowodować krzywdę im lub innym
 - rozumieć, że reguły i przepisy prawne są po to, aby ułatwiać ludziom życie, dawać im poczucie bezpieczeństwa oraz sprzyjać współpracy
 - być świadomym zagrożeń związanych ze spożywaniem alkoholu i środków psychoaktywnych
 - umieć właściwie korzystać z komputera i Internetu,
 - posiadać umiejętności oddzielenia postaci fikcyjnych od rzeczywistych,
 - mieć poczucie dystansu do świata reklam i fikcji
 - wiedzieć do jakich osób i instytucji zwrócić się o pomoc
 - umieć przeciwstawić się presji rówieśniczej
 - umieć reagować w sytuacjach zagrożenia zbiorowego
- Kolejnym problemem są trudności edukacyjne wynikające z deficytów rozwojowych i zaniedbań środowiskowych. Uczniowie powinni wiedzieć
- w jaki sposób uczyć się efektywnie
 - gdzie szukać pomocy w razie trudności
 - gdzie szukać różnorodnych wiadomości
 - jak ważna jest nauka dla ich dalszej przyszłości
 - umieć korzystać z różnych narzędzi do zdobywania wiedzy
 - przestrzegać zasad higieny umysłowej

Cel główny: Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa i zdrowego stylu życia uczniów przy zmniejszeniu stosowania agresji w czasie pobytu ucznia w szkole.

Cele szczegółowe:

1. Zmniejszenie częstości oraz ryzykowności przemocy i agresji w szkole, grupach rówieśniczych i w rodzinie.
2. Zmniejszenie liczby niepowodzeń szkolnych.
3. Zmniejszenie skali uzależnień tytoniowych i opóźnienie inicjacji alkoholowej.
4. Wzmocnienie systemów wsparcia uczniów i rodziców w trudnych sytuacjach życiowych.
5. Udoskonalenie kompetencji budowania systemu wartości młodych ludzi.

6. Wzrost zaangażowania w prowadzenie zdrowego stylu życia.
7. Poszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych.

POZIOMY DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH

Działania szkoły będą prowadzone poprzez realizację programów profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej.

Profilaktyka uniwersalna będzie skupiona na wspieraniu wszystkich uczniów i wychowanków w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowaniu działań, których celem jest ograniczenie zachowań ryzykownych niezależnie od poziomu ryzyka stosowania przez nich przemocy oraz zmniejszenie skali uzależnień tytoniowych i opóźnienie inicjacji alkoholowej.

Profilaktyka selektywna będzie wdrażana w formie ukierunkowanej na wychowanków, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na rozwój zachowań ryzykownych. Do tej grupy uczniów, wybranych na podstawie diagnozy, zostaną skierowane specjalnie dobrane przez specjalistów szkolnych działania profilaktyczne realizowane zarówno w szkole, jak i poza jej terenem.

Szczegółowy opis form działań profilaktycznych i osób odpowiedzialnych za ich realizację znajduje się w harmonogramie działań profilaktycznych szkoły na rok szkolny 2016/2017

STRATEGIE DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH W realizacji SPP zostaną wykorzystane następujące strategie działań profilaktycznych:

1. Działania informacyjne (metody): - pogadanka, - spotkanie ze specjalistami, - prezentacja filmu, - praca w oparciu o tekst.
2. Działania edukacyjne (metody):- realizacja ćwiczeń sytuacyjnych zawartych w programach profilaktycznych i edukacyjnych,- drama,- rysunek tematyczny,- burza mózgów,- dyskusja,- debata,- symulacja różnych sytuacji,- gry i zabawy dydaktyczne,- praca w grupach,- technika uzupełniania zdań,- udział w przygotowaniu i realizacji uroczystości szkolnych.
3. Działania alternatywne:- koła zainteresowań,- festyny,- wycieczki i „zielone szkoły”,- zajęcia, zawody sportowe itp.
4. Strategie interwencyjne:- interwencja w środowisku domowym ucznia,- interwencja w środowisku szkolnym ucznia,- pomoc psychologiczno – pedagogiczna (specjalista),- terapia indywidualna, grupowa,

ADRESACI, OCZEKIWANE REZULTATY

W efekcie realizacji SPP uczniowie:

- potrafią zachować się kulturalnie w szkole, na ulicy, w kinie, w stołówce, itd.,
- posiadają umiejętność efektywnej komunikacji interpersonalnej na co dzień,
- uczniowie klas pierwszych szybko aklimatyzują się w nowym środowisku,
- radzą sobie ze stresem,
- potrafią bez użycia siły, przemocy radzić sobie z trudnymi uczuciami
- potrafią budować pozytywny obraz swojej osoby w oparciu o mocne strony,
- są w stanie dokonywać trafnych wyborów w sytuacjach wymagających samodzielności,

- potrafią oprzeć się wpływowi i potrafią bronić swojego zdania,
- są tolerancyjni, szanują „odmienność” innych w rozsądny, bezpieczny sposób,
- znają i cenią swoje systemy wsparcia rówieśniczego, opierają je o konstruktywne wartości (przyjaźń, koleżeństwo, uczciwość, zaufanie), potrafią je pogłębiać i wzmacniać
- posiadają wiedzę dotyczącą zdrowia psychicznego, społecznego, fizycznego i duchowego,
- właściwie organizują naukę i wykorzystują czas wolny dla pełnego rozwoju,
- posiadają adekwatną do wieku i potrzeb wiedzę na temat uzależnień i ich skutków.

Nauczyciele:

- stanowią pozytywny wzorzec dla uczniów, przejawiają zachowania godne naśladowania,,
- potrafią rozpoznać niepokojące sygnały (wczesne objawy przemocy, różne formy agresji, wczesne symptomy uzależnienia),
- podejmują aktywnie współpracę z rodzicami, pedagogiem, środowiskiem,
- przestrzegają procedur postępowania w sytuacjach trudnych
- właściwie reagują na przejawy dysfunkcji uczniów
- skutecznie realizują powierzone im zadania z zakresu profilaktyki uniwersalnej,
- są przygotowani do realizacji części zadań z zakresu profilaktyki selektywnej i wdrażają je zgodnie z programem.
- doskonałą umiejętności zawodowe w zakresie profilaktyki.

Rodzice

- aktywnie włączają się we współpracę, korzystają z oferowanego im wsparcia i pomocy nauczycieli oraz pedagoga w procesie wychowania dzieci,
- korzystają z informacji o możliwości specjalistycznej pomocy i zgłaszają się po pomoc w miarę potrzeb
- pogłębiają wiedzę na temat prawidłowości rozwoju dziecka i rozwijają umiejętności uczestnicząc w oferowanych im formach doskonalenia umiejętności wychowawczych.

INSTYTUCJE ZEWNĘTRZNE

W realizacji SPP szkoła współpracuje z:

- Poradnię Psychologiczno – Pedagogiczną,
- Strażą Miejską,
- Komendą Policji,
- OPS Dzielnicy Wola,
- Stowarzyszeniem Epsilon

Wymienione instytucje i placówki współpracują ze szkołą nieodpłatnie, jak i świadczą na rzecz szkoły usługi profilaktyczne.

W realizacji SPP w zakresie zwiększania poziomu bezpieczeństwa i promowania zdrowego stylu życia uczniów zostaną uwzględnione następujące treści:

Profilaktyka uniwersalna

- sposoby prowadzenia zdrowego stylu życia, konstruktywnego radzenia sobie z sytuacjami trudnymi
- umiejętności asertywnej odmowy i samodzielnego podejmowania decyzji
- sposoby przeciwdziałania agresji i przemocy psychicznej
- kształtowanie pozytywnych relacji rówieśniczych

- mechanizm powstawania i szkodliwość uzależnień behawioralnych (Internet, telefon komórkowy, gry komputerowe)
- wzmocnianie więzi w rodzinie.
- wdrażanie do poszanowania wartości i norm moralnych.
- współdziałanie w zespole
- tworzenie bezpiecznego środowiska szkolnego
- wspieranie ucznia w sytuacjach trudnych
- wdrażanie do samodzielności i planowania własnej kariery
- eliminowanie naruszania dyscypliny szkolnej

Profilaktyka selektywna

- źródła i sposoby uzyskania wsparcia i opieki społecznej
- adresatami są uczniowie, u których ze względu na trudną sytuację rodzinną, ekonomiczną oraz negatywne wpływy grupy rówieśniczej mogą wystąpić zachowania ryzykowne- sposoby interwencji w przypadku niepokojących zachowań uczniów, które związane są z ryzykiem wystąpienia uzależnienia - adresatami są nauczyciele i personel pomocniczy szkoły

Profilaktyka uniwersalna

Zadania:

- dostarczanie wiedzy na temat wpływu uzależnień od alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych na życie rodzinne i pełnienie ról społecznych mechanizmu i szkodliwości uzależnień behawioralnych (Internet, telefon komórkowy, gry komputerowe)
- zapobieganie uzależnieniom poprzez propagowanie zdrowego stylu życia konstruktywnych sposobów radzenia sobie z sytuacjami trudnymi
- rozwijanie umiejętności asertywnej odmowy i samodzielnego podejmowania decyzji- rozwijanie krytycznego myślenia celem nie ulegania negatywnym wpływom środowiska i środków masowego przekazu
- uświadamianie konsekwencji prawnych wynikających z używania, posiadania i rozpowszechniania substancji psychoaktywnych
- uczenie konstruktywnego rozwiązywania konfliktów
- przeciwdziałanie agresji, przemocy psychicznej, wymuszeniom i kradzieżom
- wspieranie dzieci ubogich i zaniedbanych środowiskowo
- realizowanie programów profilaktyczno -wychowawczych: „Spójrz inaczej”, „Trzy Koła”, „Nieśmiała Księżniczka” i inne.

Sposoby realizacji:

- badania ankietowe wykonywane wśród uczniów i rodziców
- obserwacja zachowań uczniów
- zajęcia ze specjalistami na temat uzależnień i zapobiegania im;
- warsztaty zawierające elementy treningu asertywności, kształtujące umiejętność skutecznego odmawiania
- akcje profilaktyczne, konkursy plastyczne, projekcje filmów na temat szkodliwości substancji psychoaktywnych
- przygotowywanie przez uczniów prezentacji, referatów, plakatów dotyczących zapobiegania uzależnieniom
- redagowanie do gazetek szkolnych artykułów związanych z tematyką uzależnień- dyskusje w klasach na powyższe tematy w ramach godzin wychowawczych- zapoznanie z zasadami interwencji w przypadku wystąpienia problemu
- spotkania z przedstawicielami Policji i Straży Miejskiej

Realizatorzy:

- realizatorzy muszą posiadać ukończone studia wyższe z zakresu dziedziny której dotyczy zadanie oraz potwierdzone uprawnienia pedagogiczne (co najmniej jedna osoba prowadząca dane zajęcia).

Odpowiedzialni

:- pedagog szkolny, nauczyciele i wychowawcy, opiekunowie gazetek szkolnych, zaproszeni goście, dyrektor, nauczyciel wychowania do życia w rodzinie

Terminy:

IX -VI - szczegółowe terminy określają wychowawcy klas, w porozumieniu z pedagogiem szkolnym i dyrektora.

Profilaktyka selektywna.

Zadania:

- zapewnienie opieki i wsparcia profilaktycznego uczniom, u których ze względu na zdiagnozowaną trudną sytuację rodzinną, ekonomiczną oraz negatywne wpływy grupy rówieśniczej mogą wystąpić zachowania ryzykowne
- interwencja w przypadku niepokojących zachowań uczniów, które związane są z ryzykiem wystąpienia uzależnienia sposoby realizacji:
- zapoznanie się wychowawców klas z sytuacją materialną i rodzinną uczniów poprzez rozmowy, wywiad środowiskowy (w razie potrzeby), ankiety, analizę dokumentacji-indywidualne rozmowy wychowawców i nauczycieli z uczniami
- indywidualne rozmowy z pedagogiem szkolnym
- spotkania z rodzicami uczniów wykazujących niepokojące zachowania
- informacje o instytucjach i placówkach, w których uczniowie mogą uzyskać fachową pomoc
- informowanie o konsekwencjach, jakie zostaną zastosowane za używanie substancji psychoaktywnych na terenie szkoły
- kontaktowanie się z instytucjami, które mogą udzielić dalszej pomocy
- współpraca z Ośrodkiem Pomocy Społecznej i innymi instytucjami mogącymi zapewnić pomoc materialną i bytową
- szkolenie dla nauczycieli, wychowawców wewnętrzne i zewnętrzne
- zajęcia pozalekcyjne: koła zainteresowań, zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, wyrównawcze, konsultacje i pomoc w nadrabianiu zaległości,
- pikniki, happeningi, konkursy, quizy w związku z różnymi akcjami profilaktyczno – wychowawczymi,
- konkursy, imprezy szkolne, gry, zawody i zabawy sportowe,
- wystawy różnorodnych prac uczniów, prezentacje osiągnięć uczniów,
- realizacja ścieżki prozdrowotnej i treści programowych zawierających profilaktykę bezpieczeństwa,
- przygotowanie uczniów do zdobycia karty rowerowej,
- spotkania z rodzicami, specjalistami, rozmowy indywidualne,
- wycieczki klasowe, zabawy taneczne, dyskoteki, kiermasze
- programy edukacyjne i profilaktyczne,
- gazetki szkolne, plakaty, broszury, ulotki, biuletyny, tablice ogłoszeń, książeczki,
- organizacja akcji charytatywnych,
- organizacja opieki dla uczniów z rodzin dysfunkcyjnych,

Realizatorzy:

- realizatorzy muszą posiadać ukończone studia wyższe z zakresu psychologii, socjoterapii lub resocjalizacji, ewentualnie mieć uprawnienia do prowadzenia zajęć profilaktycznych potwierdzone certyfikatem wydanym przez posiadaczy praw do szkolenia i certyfikacji w zakresie tego programu profilaktycznego.

Odpowiedzialni:

- pedagog szkolny, dyrektor, wychowawcy i nauczyciele

Terminy: IX-VI - szczegółowe terminy określają wychowawcy klas, w porozumieniu z pedagogiem szkolnym i dyrekcją.

EWALUACJA Szkolny Program Profilaktyki będzie ewaluowany w trakcie i po zakończeniu roku szkolnego. Analizie i ocenie podane zostaną m.in.- stan bezpieczeństwa uczniów,- frekwencja na zajęciach lekcyjnych,- uczestnictwo w zajęciach dodatkowych,- zachowania problemowe występujące wśród uczniów,- liczba, rodzaj i rezultaty akcji prozdrowotnych i prospołecznych